

2013-2020: ESPECIAL 1.010

16-06-2013

21-03-2020

L'economia balear es torna a enfonsar després de cinc anys de recuperació

La gran recessió va deixar sous precaris i un 21% de desocupació. Ara, les dades d'atur del mes de maig registren 74.639 persones sense feina

Catalina Riera

Palma

Sous precaris, poca feina i un 21% de desocupació. Aquesta era la realitat que es vivia a les Illes Balears fa només set anys, quan l'ARA Balears publicà el seu primer exemplar. L'Arxipèlag començava a encarar la recuperació econòmica, tot i que encara un 68% de la població balear no arribava a final de mes i un 43% no podia afrontar imprevistos. Semblava que la recessió que s'arrossegava des del 2008 havia acabat, però la crisi es quedava. L'octubre del 2013, segons avançà el Banc d'Espanya, el Producte Interior Brut de les Illes (PIB) va créixer un 0,1%, i el 2015 "la taxa de creixement ja arribava al 2,5%", especifica el director del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (CES), Carles Manera. Amb el pas dels anys, l'economia de l'Arxipèlag va remuntar, però cinc anys després s'ha tornat a veure colpejada, i aquesta vegada per una crisi sanitària d'abast mundial: el coronavirus. La pandèmia ha provocat que l'activi-

tat de tots els sectors econòmics es paral·litzés, i el més afectat ha estat el turisme, la principal font d'ingressos de les Illes, amb un pes d'un 44,8% sobre el PIB. En ple mes de juny la temporada turística encara s'ha d'activar, igual que els treballadors que cada estiu fan feina de temporada i que no saben si continuaran amb l'Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO) ni quan es podran reincorporar a la feina.

Increment de l'atur

Ara, la situació que viuen els residents de les Illes és d'incertesa. Encara es recorda com va caure la qualitat de vida a l'Arxipèlag a causa de la gran recessió. I és que entre el 2006 i el 2011 la pobresa creixia més que a cap altre lloc, i les Balears eren la comunitat amb pitjor qualitat de vida: un 24% dels ciutadans tenia ingressos inferiors a 7.000 euros anuals i els joves sortien del país per no ser treballadors pobres, mentre que els més rics quasi no notaven els efectes de la caiguda.

Si bé és cert que ara, davant la crisi sanitària, el govern espanyol ha posat en marxa mesures per paliar-ne els efectes econòmics, com ara els ERTOs,

"l'economia ha entrat dins un nou escenari de destruir ocupació", apunta el director tècnic de la Fundació Impulsa, Antoni Riera. I és que en les darreres dades de l'atur, del mes de maig, les Balears n'encapçalaven l'increment interanual a Espanya, amb un 92,02% respecte del mateix mes de l'any passat, i amb 74.639 persones aturades.

Un altre fet que preocupava fa sis anys i preocupa ara és l'economia submergida. El 2014 l'ARA Balears publicava que els doblers negres illencs equivalien al 25% del PIB, uns 6.420 milions en negre més que quan començà la crisi del 2008. I és que "en èpoques de recessió econòmica l'economia submergida augmenta, per tal d'abaratir el cost del servei o dels productes", comenta Riera. Per això, l'economista afirma que després de la crisi sanitària, "segurament l'economia submergida de les Illes s'incrementarà", encara que "no es pot calcular quant".

El cas del Palau de Congressos

Al 2016, més de deu anys després que s'iniciés el projecte del Palau de Congressos, que va tenir les obres aturades durant dos anys per manca de finançament, Meliá Hotels International SA en guanyà l'adjudicació. La cadena hotelera acordà pagar un lloguer de 2.151.001 euros anuals, a més del 5,59% del seu volum de vendes, una oferta que va superar en 400.000 euros la que va plantejar Barceló Eventos Empresariales SL en el concurs anterior. Aquest recinte està destinat al turisme de negocis, però ara, amb la crisi sanitària s'ha hagut de reconvertir en un hotel medicalitzat: ha passat d'acollir turistes a ingressar pacients amb covid-19. S'ha acomiadat dels darrers el mes de maig.

Petit comerç i grans superfícies

L'Associació del Petit i Mitjà Comerç de Mallorca (Pimeco) i la Federació d'Empresaris de Comerç de les Illes Balears (Afedeco) preveuen que entre un 15% i un 30% dels comerços no torni a obrir les portes després de la crisi sanitària. És una situació que recorda la del 2014, quan es comptabilitzà que, després de la crisi, a les Illes havien tancat 9.000 empreses, unes 3.000 de les quals relacionades amb el comerç.

Possiblement ajudaren a desfer part del teixit comercial de la petita i mitjana empresa les 40 grans superfícies que el Govern de José Ramón Bauzá aprovà entre el 2010 i el 2014, ja que controlaren encara més la quota de mercat. Ara aquestes han estat de les darreres a reactivar-se, ho han fet en la fase 2 del pla de desconfinament, mentre que el petit comerç ha tingut l'oportunitat de fer-ho en la fase 1, aplicant els protocols recomanats pel Minsiteri de Sanitat.

Sa Nostra ja no és nostra

El mes de juny del 2013, l'ARA Balears es va anticipar a un tema que tothom negava: Sa Nostra ja no és nostra. Dos anys després que Sa Nostra cedís tot el seu negoci bancari i financer al Banc Mare Nostrum (BMN), la societat balear començà a percebre l'allunyament d'allò que la Caixa de Balears havia suposat durant els seus més de 130 anys d'història: una caixa sense ànim de lucre amb l'obligació de destinar una part dels seus dividends a obra social. Però amb el traspàs de tot el negoci financer a BMN, aquesta part més social del banc es va perdre.♦

Amb les crisis econòmiques augmenta l'economia submergida. El 2014, un 25% dels doblers illencs era en negre